

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0526U000012

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 08-01-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Щербакова Олена Анатоліївна

2. Olena Shcherbakova

Кваліфікація: к. е. н., 08.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0001-4044-4672

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 08.00.08

Назва наукової спеціальності: Гроші, фінанси і кредит

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 20-01-2026

Спеціальність за освітою: Світове господарство і міжнародні економічні відносини

Місце роботи здобувача: Національний банк України

Код за ЄДРПОУ: 00032106

Місцезнаходження: вул. Інститутська, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Кабінет Міністрів України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.853.01

Повне найменування юридичної особи: Державна навчально-наукова установа "Академія фінансового управління"

Код за ЄДРПОУ: 35531764

Місцезнаходження: вул. Олеся Гончара, Київ, 01034, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство фінансів України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державна навчально-наукова установа "Академія фінансового управління"

Код за ЄДРПОУ: 35531764

Місцезнаходження: вул. Олеся Гончара, Київ, 01034, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство фінансів України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.51.21, 06.51.25

Тема дисертації:

1. Інституційне забезпечення кліматичного фінансування: глобальні та національні тенденції
2. Institutional support of climate finance: global trends and national trends

Реферат:

1. У дисертації розв'язано важливу наукову проблему визначення теоретико-методологічних засад, розвитку науково-методичних підходів і розроблення практичних рекомендацій з удосконалення інституційного забезпечення кліматичного фінансування. Запропоновано концептуальну модель кліматичного фінансування, що складається з джерел, інституцій, напрямів, інструментів, стратегій розміщення, функцій, методів і принципів кліматичного фінансування, прав на його одержання. Наведено Концептуальну модель інституційного забезпечення кліматичного фінансування, інструменти кліматичної політики. Виокремлено механізми кліматичного фінансування в його інституційному забезпеченні. Наведено елементи методології дослідження інституційного забезпечення кліматичного фінансування. Окреслено методологію формування інституційного забезпечення кліматичного фінансування. Представлено методологічні засади оцінки ефективності інституційного забезпечення кліматичного фінансування. Визначено глобальні тенденції

кліматичного фінансування, проаналізовано інституційне забезпечення кліматичного фінансування в країнах світу. Наголошено на потребах кліматичного фінансування у світі, оцінено його розвиток у ракурсі: глобальних потоків, джерел, напрямів, територіального розподілу, характеру заходів, використовуваних інструментів. Визначено закономірності й специфічні особливості кліматичного фінансування та його інституційного забезпечення в регіонах світу, країнах різного типу й чинники, які їх зумовлюють. З'ясовано головні проблеми сучасного етапу боротьби зі змінами клімату та інституційного забезпечення кліматичного фінансування, що негативно позначаються на ньому в глобальному масштабі. Визначено стан кліматичного фінансування в Україні, проаналізовано його інституційне забезпечення, систематизовано інститути й інституції; з'ясовано як здобутки, так і прогалини, недоліки, невирішені питання, що ускладнюють формування в країні цілісної системи запобігання, протидії, мітигації, адаптації до кліматичних змін, викликів, загроз і ризиків у цій сфері. Проаналізовано вітчизняну практику кліматичного фінансування, його обсяги і структуру, джерела, фінансові потоки, спрямування коштів. Обґрунтовано напрями вдосконалення інституційного забезпечення кліматичного фінансування в Україні. Окреслено підсистеми інституційного забезпечення кліматичного фінансування та наведено конкретні розгорнуті пропозиції з удосконалення кожної з них із зазначенням необхідних для цього інституцій. Наголошено на потребі в розробленні нової Концепції кліматичного фінансування за участю держави та охарактеризовано її змістові складові. Особливе місце відведено розбудові в Україні «зеленого» (кліматичного) банкінгу і страхування.

2. The dissertation solves an important scientific problem of determining the theoretical and methodological foundations, developing scientific and methodological approaches and developing practical recommendations for improving the institutional support of climate finance. The need for counteraction, mitigation and adaptation to climate change and their financial support is clarified; the significance and essence of climate finance, its essential features are determined. The author's definition of climate finance interprets them as economic and financial relations, an effective means of countering extreme weather phenomena, financial instruments. Climate finance in the author's interpretation is interpreted as a policy, institutional mechanism, strategic approach and trigger of positive climate transformations using financial instruments and levers; a type of financing; a multi-level structure; use of financial resources and instruments, implementation of market and investment programs with direct and indirect financing. The place and role of institutional support in climate finance are determined. Varieties of climate finance institutions are distinguished, formal, informal and evolutionary institutions are detailed, the author's classification of institutions of institutional support of climate finance is given. Institutions of institutional support of climate finance are presented. Author's definitions of institutional support and institutional environment of climate finance are given. A conceptual model of climate finance is proposed, consisting of: sources, institutions, directions, instruments, strategies of placement, functions, methods and principles of climate finance, rights to receive it. A detailed classification of varieties of climate finance is presented, directions of climate finance, climate finance, financing of climate-relevant activities taking into account climate justice and their varieties. The Conceptual Model of Institutional Support for Climate Finance, Climate Policy Instruments are Presented. The Mechanisms of Climate Finance in Its Institutional Support Are Identified. The Significance and Importance of Determining Methodological Approaches to the Study of Institutional Support for Climate Finance Are Substantiated and the Purpose, Objectives, Object, Subject, and Stages of Research of Author's Scientific Explorations on Such Support Are Determined. The Elements of the Methodology for the Study of Institutional Support for Climate Finance Are Presented. The Methodology for Forming Institutional Support for Climate Finance Is Outlined. The Methodological Principles for Assessing the Effectiveness of Institutional Support for Climate Finance Are Presented. Global trends in climate finance are identified, institutional support for climate finance in countries around the world is analyzed. The needs for climate finance in the world are emphasized, its development is assessed in terms of: global flows, its sources, funding directions, territorial distribution, nature of measures, and instruments used. The patterns and specific features of climate finance and its institutional support in regions of the world, countries of various types, and the factors that determine them are identified. The main problems of the current stage of combating climate change and institutional support for climate finance, which negatively affect global climate finance, are identified. The state of climate finance in Ukraine is identified, its

institutional support is analyzed, and institutions and institutions of domestic climate finance are systematized; Both achievements and gaps, shortcomings, and unresolved issues that complicate the formation of a holistic system of prevention, counteraction, mitigation, and adaptation to climate change, challenges, threats, and risks in this area in the country have been identified. The domestic practice of climate financing, its volume and structure, sources, financial flows, and direction of funds have been analyzed. Achievements in achieving the most climate-oriented sustainable development goals have been presented, EBRD programs in Ukraine to support sustainable development and climate projects and the activities of foreign development financing organizations in Ukraine in this area have been systematized. Promising directions of development of climate finance in Ukraine and consideration of climate risks in macroprudential regulation are highlighted. Components of assessment of efficiency of climate finance in Ukraine and stages of implementation of climate projects are determined, approaches to assessment of progress of climate finance in Ukraine are given. Special place is given to development of «green» / climate banking and insurance in Ukraine.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Щербакова О. Світове кліматичне фінансування. Financial and credit activity: problems of theory and practice. 2025. Vol. 2 (61). P. 320–336. <https://doi.org/10.55643/fcaptp.2.61.2025.4725> (Scopus, Web of Science) (1,47 д.а.)
- 2. Shcherbakova O. Do feed-in tariffs unlock green finance? A panel study of banking sector assets and renewable energy consumption across 66 countries around the world. Banks and Bank Systems. Vol. 20(3). P. 27–44. [https://doi.org/10.21511/bbs.20\(3\).2025.03](https://doi.org/10.21511/bbs.20(3).2025.03) (Scopus) (1 д.а.)
- 3. Shcherbakova O. Patterns and specific features of climate finance in the world. Financial and credit activity: problems of theory and practice. 2025. Vol. 4 (63). P. 316–329. <https://doi.org/10.55643/fcaptp.4.63.2025.4771> (Scopus, Web of Science) (1,62 д.а.)
- Щербакова О. А. Роль зелених облігацій у фінансуванні сталого розвитку. Економіка України. 2023. № 12. С. 3–22. <https://doi.org/10.15407/economyukr.2023.12.003> (0,9 д.а.)
- Бортніков Г. П., Любіч О. О., Столяров В. Ф., Щербакова О. А. Кліматичне фінансування державними банками розвитку. Фінанси України. 2023. № 12. С.61–80. <https://doi.org/10.33763/finukr2023.12.060> (0,9 д.а.). Особистий внесок: 0,2 д.а.
- Щербакова О. А. Інституційні моделі нагляду над діяльністю центрального банку. Економіка України. 2024. № 6. С.3–25. <https://doi.org/10.15407/economyukr.2024.06.003> (1,4 д.а.)
- Щербакова О. А., Степанюк Є. В. Міжнародні боргові метрики в контексті фінансування зеленого порядку денного. Економічна теорія. 2024. № 3. С. 54–72. <https://doi.org/10.15407/etet2024.03.054> (1,2 д.а.) Особистий внесок: 0,6 д.а.
- Щербакова О. А. Українська економіка та економічна політика. Економіка України. 2025. № 1. С.20–37. <https://doi.org/10.15407/economyukr.2025.01.020> (0,9 д.а.)
- Щербакова О. А. Методологічні підходи до дослідження та формування інституційного забезпечення кліматичного фінансування. Фінанси України. 2024. № 8. С.91–109. <https://doi.org/10.33763/finukr2024.08.091> (1,4 д.а.)

- Щербакова О. А. Сутність і зміст кліматичного фінансування. *Фінанси України*. 2024. №10. С.67-85. <https://doi.org/10.33763/finukr2024.10.067> (1,4 д.а.)
- Щербакова О. А. Чинники і принципи кліматичного фінансування. *Фінанси України*. 2024. № 11. С. 65-84. <https://doi.org/10.33763/finukr2024.11.065> (1,44 д.а.)
- Щербакова О. А. Місце і роль інституційної підтримки у кліматичному фінансуванні. *Фінанси України*. 2024. № 12. С. 53-74. <https://doi.org/10.33763/finukr2024.12.053> (1,56 д.а.)
- Щербакова О. Інституційне забезпечення кліматичного фінансування: методологічні підходи до дослідження. *Соціальна економіка*. 2025. Вип. 69. С. 284-297. <https://doi.org/10.26565/2524-2547-2025-69-23> (1,35 д.а.)
- Щербакова О. Методологічні засади оцінки ефективності інституційного забезпечення кліматичного фінансування. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2024. № 4. С. 111-123. <https://doi.org/10.29038/2786-4618-2024-04-111-123> (0,9 д.а.)
- Щербакова О. А. Інституційне забезпечення кліматичного фінансування в країнах світу. *Наукові праці НДФІ*. 2024. Вип. 3. С. 45-64. <https://doi.org/10.33763/npndfi2024.03.045> (1,25 д.а.)
- Щербакова О. А. Розвиток кліматичного фінансування: міжнародний контекст. *Наукові праці НДФІ*. 2024. Вип. 4. С. 36-55. <https://doi.org/10.33763/npndfi2024.04.036> (1,67 д.а.)
- Щербакова О. Кліматичне фінансування в Україні. *Фінансово-кредитні системи: перспективи розвитку*. 2025. № 2. С. 215-228. <https://doi.org/10.26565/2786-4995-2025-2-18> (1,05 д.а.)
- Щербакова О. А. Поліпшення інституційного забезпечення кліматичного фінансування. *Фінанси України*. 2025. № 6. С. 59-82. <https://doi.org/10.33763/finukr2025.06.059> (1,68 д.а.)
- Щербакова О. А. Кліматичне фінансування в Україні: стан і перспективи. *Фінанси України*. 2025. № 8. С. 30-50. <https://doi.org/10.33763/finukr2025.08.030> (1,16 д.а.)
- Щербакова О. А. Розбудова зеленого (кліматичного) банкінгу в Україні. *Наукові праці НДФІ*. 2025. Вип. 2. С. 36-46. <https://doi.org/10.33763/npndfi2025.02.036> (0,76 д.а.)
- Щербакова О. Розвиток державного кліматичного фінансування в Україні. *Socio-Economic Relations in the Digital Society*. 2025. Vol. 3 (57). P. 19-31. <https://doi.org/10.55643/ser.3.57.2025.621> (0,85 д. а.)
- Щербакова О. Зелений перехід: чому це важливо для центрального банку? *Вокс Україна*. 2023. URL: <https://voxukraine.org/zelenyj-perehid-chomu-tse-vazhlyvo-dlya-tsentralnogo-banku>
- Щербакова О. Чому Україна має брати участь у «зеленому переході». *Вокс Україна*. 2023. URL: <https://voxukraine.org/chomu-ukrayina-maye-braty-uchast-u-zelenomu-perehodi>
- Яким має бути нагляд за монетарною політикою центрального банку. *Дзеркало тижня*. 2024. URL: <https://zn.ua/ukr/macroeconomics/jakim-maje-buti-nahljad-za-monetarnoju-politikoju-tsentralnoho-banku.html>
- Щербакова О. А. Кліматичні зміни та «зелений» перехід – чому це важливо для України. *Гальчинські читання зб. матеріалів міжнар. наук. конф. (Г-17 2023 р.)*. Київ: НІСД, 2023. С.71-74. <https://doi.org/10.53679/NISS-confproceed.2023>.
- Щербакова О. А. Методологія формування інституційного забезпечення кліматичного фінансування. *Scientific research: modern challenges and future prospects. Proceedings of the 8th International scientific and practical conference*. MDPC Publishing. Munich, Germany, 2025. С. 540-547. URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2025/03/SCIENTIFIC-RESEARCH-MODERN-CHALLENGES-AND-FUTURE-PROSPECTS-17-19.03.25.pdf>
- Щербакова О. А. Методологічні підходи до дослідження інституційного забезпечення кліматичного фінансування. *III International Scientific and Practical Conference «Global trends in science and education»*, Kyiv, 7-9 April, 2025. С. 880-888. URL: <https://sci-conf.com.ua/iii-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-global-trends-in-science-and-education-7-9-04-2025-kiyiv-ukrayina-arhiv/>
- Щербакова О. А. Інституційне забезпечення кліматичного фінансування в країнах світу. *Science and technology: challenges, prospects and innovations. Proceedings of the 8th International scientific and practical conference*. CPN Publishing Group. Osaka, Japan, 2025. С. 494-497. URL: <https://sci->

conf.com.ua/wp-content/uploads/2025/03/SCIENCE-AND-TECHNOLOGY-CHALLENGES-PROSPECTS-AND-INNOVATIONS-28-30.03.25.pdf

- Щербакова О. А. Розвиток кліматичного фінансування в світі та його проблематика. Scientific achievements of contemporary society. Proceedings of the 9th International scientific and practical conference. Cognum Publishing House. London, United Kingdom, 2025. С. 517-521. URL: <https://sci-conf.com.ua/ix-mizhнародna-naukovo-praktichna-konferentsiya-scientific-achievements-of-contemporary-society-4-6-04-2025-london-velikobritaniya/>
- Щербакова О. А. Закономірності кліматичного фінансування в країнах світу. Стратегічні напрями розвитку науки: фактори впливу та взаємодії : матеріали VI Міжнар. наук. конф. (м. Хмельницький, 04.04.2025). С. 20-23. URL: <https://archives.mcnd.org.ua/index.php/conference-proceeding/issue/view/04.04.2025>
- Щербакова О. А. Місце та роль інституційного забезпечення в кліматичному фінансуванні. Облік, контроль і оподаткування на шляху повоєнного відновлення України та досягнення цілей сталого розвитку [Електронний ресурс]: зб. матеріалів X Міжнар. науково-практ. конф. (м. Київ, 10-11.04.2025). К.: КНЕУ, 2025. 450 с. С. 423-426. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/027f6945-c54f-4169-9b45-857d61b905da/content>.
- Щербакова О.А. Цілі та роль міжнародних організацій в оцінці ефективності інституційного забезпечення кліматичного фінансування. Реформування та стабілізація ринкової економіки: виклики сьогодення: матеріали Міжнар. наук. конф. (м. Кельце, Республіка Польща, 4-5.04.2025). С.55-58. <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-552-5-15>
- Щербакова О.А. Інституційне забезпечення кліматичного фінансування в ЄС: висновки для України. Стратегічні орієнтири приєднання України до ЄС: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 21.03.2025). Львів-Торунь: Liha-Pres, 2025. С. 51-56. URL: <http://catalog.liha-pres.eu/index.php/liha-pres/catalog/view/391/12634/28370-1>
- Щербакова О.А. Критерії та індикатори оцінки ефективності інституційного забезпечення кліматичного фінансування. Статистичні методи та інформаційні технології аналізу соціально-економічного розвитку: зб. текстів доповідей за матеріалами XXV Міжнародної наук.-практ. конф., 23 травня 2025 р. – Хмельницький, 2025. С. 170-172. URL: doi.org/10.5281/zenodo.15615017.
- Щербакова О. Вплив кліматичного фінансування на забезпечення сталого розвитку в Україні. Фінанси, банківська справа та страхування в епоху цифровізації: управлінські виклики та перспективи: зб. матеріалів I Міжнар. наук.-практ. конф. молод. учених, студ. та аспір. (м. Луцьк, 12 черв. 2025 р.). С. 78-81. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/28415/1/zbirnyk_2025.pdf.

Наукова (науково-технічна) продукція: аналітичні матеріали; теоретико-методологічні засади, концептуальні положення, аналітичні матеріали та практичні рекомендації з удосконалення кліматичного фінансування в Україні

Соціально-економічна спрямованість: реалізації заходів з протидії негативним кліматичним змінам, пом'якшення їхніх наслідків та адаптації до них, особливо в умовах війни РФ проти нашої країни; збільшення обсягів і поліпшення структури кліматичного фінансування, впровадження досконалих фінансових інструментів у цій сфері, розбудови національної архітектури кліматичного врядування; забезпечення ефективного енергопереходу в національній економіці, розвитку відновлюваної енергетики, формування низьковуглецевої економіки, підвищення енергоефективності виробничих об'єктів та домогосподарств та екологічності продукції, модернізації державної регуляторної політики, досягнення цілей сталого розвитку в умовах воєнного стану та післявоєнного «зеленого» відновлення поступального соціально-економічного розвитку України та її євроінтеграції. результати досліджень сприятимуть соціально-економічному розвитку країни загалом, підвищенню рівня фінансової безпеки держави, майбутньому відновленню економіки України.

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0123U101608

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Єфименко Тетяна Іванівна

2. Tetiana Iefymenko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9163-3959

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна навчально-наукова установа "Академія фінансового управління"

Код за ЄДРПОУ: 35531764

Місцезнаходження: вул. Олесь Гончара, Київ, 01034, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство фінансів України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Примостка Людмила Олександрівна

2. Ludmila O. Primostka

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5490-2112

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com/citations?user=JnHNe1IAAAAJ&hl=uk&oi=ao>

Повне найменування юридичної особи: Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

Код за ЄДРПОУ: 02070884

Місцезнаходження: просп. Берестейський (Перемоги), Київ, 03680, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Карлін Микола Іванович
2. Mykola Karlin

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.01**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-1421-1066**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Волинський національний університет імені Лесі Українки**Код за ЄДРПОУ:** 02125102**Місцезнаходження:** проспект Волі, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Луців Богдан Любомирович
2. Bohdan Lutsiv

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-3302-0505**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Західноукраїнський національний університет**Код за ЄДРПОУ:** 33680120**Місцезнаходження:** вул. Львівська, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Рецензенти****VIII. Заключні відомості****Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Єфименко Тетяна Іванівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Любіч Олександр Олексійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Кулик Володимир Васильович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна